

ELS TREBALLS SE PUBLI-
QUEN BAIX LA RESPON-
SABILITAT DE LLURS
AUTORS
NO'S RETORNEN ELS ORI-
GINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republità

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PESSETES
ANUNCIS: A PREUS CON-
VENCIONALS
NUMERO SOLT: 10 CENTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 255

TARRAGONA, Diumenge, 31 de Març de 1918

LLORENS I CABRÉ

CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

El mitin del passat diumenge

Amb un èxit grandios s'efectúa el primer acte de la campanya d'affirmació esquerrana

En els moments que semblava, més esclatant l'èxit del nou govern, quan a les fileres monàrquiques i regionalistes l'entusiasme i la joia sobreixien, tingüé lloc l'anunciat mitin d'aliance de les esquerres. Molts corregidors —per què no confessar-ho?— temien un fracàs, un non contratemps, una desil·lusió més en la llarga sèrie que ve patint la gran família democràtica. Més, sortosament, no fou així.

No sols acudiren a la festa gran nombre de representacions dels pobles veïns, sinó que la ciutat s'associà bellament a l'acte per mig de nodrides i espontànies delegacions de totes les classes socials. I fou un gran consell per als lluitadors aquella estretíssima compenetració que tot seguit s'establí entre oradors i públic fins a l'extrem de que aquest seguia no sols la paraula calda sino la ruta marcada pel pensament d'aquella.

El triomf de les esquerres tarragonines sigué complet. Tothom ho reconeixia al sortir del Teatre. I tothom també convenia que mentres el règim monàrquic imperant, posa en joc les seves últimes reserves, un altre règim més digne prepara les forces per a començar ben prompte una positiva actuació en la governació d'Espanya.

L'acte

Des de primera hora del matí l'animació per els carrers de Tarragona era gran. De tots els pobles acudien representacions amb les seves respectives senyeres per a acudir al acte.

El «Coliseu Mundial», espaiós teatre, estava des de molt abans de començar el acte, plé de gom a gom. Palcos, llotges i seients de graderia, estaven completament invadits. Per els pasillos era impossible intentar transitar-hi, tanta era la gent congregada per a sentir la paraula dels leaders del republicanisme.

El mitin

Poc avans de les once apareixen els oradors, que son saludats per les seyses i amb forts aplausos per el públic.

Presidí l'acte'l president de la Diputació de Tarragona, En Pere Lloret, sentan-se amb ell a la mesa presidencial el representant de la Federació Obrera, senyor Zaragoza; el del Centre Federal, senyor Bonachi; el del Centre Radical, senyor Solanes, i els senyors Nougués, Layret, Domingo i Lerroux.

En el escenari hi prenen seient varis diputats provincials i algunes concejals, entre ells, els senyors Oliva, Ras, Flores i Gilbert.

Acallats els aplausos del públic, pren la paraula el president del acte essent fortament rebut amb aplaudiments.

En Pere Lloret

Cintadans: Se m'ha fet l'honor, imberescut, de concedir-me la presidència d'aquest acte trascendent i gran pér a les noves orientacions liberalistes i qu'es el primer que's realitza d'affirmació i umió d'esquerres.

La primera autoritat civil de la província, tenint en compte'l republican-

nisme de la mateixa i respectuosa amb els oradors que en aquest acte hi pendran part, ha tingut el bon acert de permetre la celebració del mateix sens necessitat de delegat, delicadesa que jo agraeixo en nom d'aquest republicanism que i d'aquesta democràcia. Tarragona és tan eminentment liberal, la llibertat hi té tan de fonament, que mai cap autoritat ha pogut enderrocar-la.

Nosaltres som aquí la verdadera autoritat, l'ordre, la república. (Grans aplaudiments.)

Venim a celebrar un acte de protesta contra la arbitraria suspensió de l'acte de Barcelona i contra la opresió tiraniana en ella reinant, que obliga al pensament a estar opres i a la premsa subjecte a la prèvia censura en menyspreu de la llibertat. Emprò, com no estem disposats a fer solsament fonya negativa, sinó d'affirmació, aquest acte, a més de la protesta, tanca en sí l'afiancament, la unió compacte de les esquerres. (Aplausos).

Es juguen a Madrid la última carta. Els prohoms de la monarquia ha concertat la unió sagrada, prestant-se a salvar per algun temps, poc, el seu enderrocamet. Si nosaltres se haguessim unit a temps, si aquesta unió que portem a cap avui hagués estat feta, el Poder hauria vingut a les nostres mans i avui no existiria en la nostra patria la Monarquia, sinó la República. (Ovació dels aplaudiments.)

Unim-se i preparem-nos, no sols a escoltar les paraules dels nostres mestres, sinó a utilitzar, si fos necessari, els nostres brassos. Som aptes per a governar i esperem per a fetxa no molt llunyan a el Poder. (Grans aplaudiments, que duren llarga estona, coronen les eloquents paraules del president de la Diputació de la nostra província.)

Seguidament pren la paraula el diputat a Corts per la circumscripció de Tarragona.

En Julià Nougués

qui és saludat per el públic amb aplaudiment i diu:

Republicans: Seré breu, per a que, com ha dit molt bé'l president de l'acte, hem vingut a escoltar la autoritzada i eloquenta paraula dels leaders del republicanisme.

A Barcelona, indegudament, fou sospès per la autoritat l'acte en que volia manifestar-se la estimació del poble envers els nostres amics que, en les últimes lluites foren derrotats i no se ha permès fos escoltada la paraula dels mestres.

La ciutat de Tarragona, no subjecte, afortunadament, a una suspensió de garanties, amb tota noblesa, amb un geste que la dignifica, reb amb els braços oberts als verdaders representants del Poble i de la República. (Aplaudiments.)

Es necessari que'ns agermanem tots el republicans i aquells que, sense dir-se'n, son afins a nosaltres i que estem disposats a implantar la República. (Ovació.)

En una visita que vareig fer, no fa gaires dies, —diu—, al representant

del partit socialista espanyol, En Pau Iglesias, vareig quedar encantat de que, malalt i tot, continúa essent l'espiritu plè de optimisme i fervor envers la causa republicana. Jo demando per a ell un aplaudiment, que serà'l saludo d'aquesta democràcia aquí congregada. (Aplausos.)

El consorci format per els prohoms de la monarquia crean un gabinet, que es diu nacional, és de poca durada, ja quel' esperit de sacrifici sera ben prompte sobre-pujat per el de l'odi, ambició i falta absoluta de patriotisme que tots ells respiren.

Nosaltres no podem per menys que combatre'l, així com també no podem deixar de castigar l'acte innoble de haver sigut abofetejat un representant del poble, En Marcelí Domingo, per un de la força, conferida per la propria nació, en la setmana del mes d'Agost. (Grans aplaudiments.)

No podem permetre's coacció la llibertat d'accio dels ciutadans, i no ho permetrem.

Jo lamento que en el Congrés hi falin figures tan prestigioses del nostre partit com Lerroux i Melquiades Alvarez.

Estem sense general, sense capdill. Quan jo'm lamentava de la falta del que's dels reformistes i de la den Lerroux en el Congrés, em dia aquest últim:

—Espanya ha vençut sempre en totes les guerres per la acció de les guerrilles. Doncs bé; no necessitem generals. Sigueu guerrillers; cumpliu tots amb el vostre deure sens desmaiar en lo més mínim i sens espatnar-vos per les contrarietats. El triomf sera nostre. (Gran ovació.)

No ting rès més que dir-vos, que compliré com mereixeu tots vosaltres, republicans que m'escolteu, com he fet fins ara.

Aplaudiments pròlongats acullen les últimes paraules de l'orador.

Segueix en l'ús de la paraula l'exconcejal de l'Ajuntament de Barcelona, el fervent nacionalista republicà,

En Francesc Layret

Al aixecar-se del seu seient per dirigir la paraula al públic es fortament ovacionat.

Aquest acte que celebrem, comensadien, ha nascut com a protesta contra la supressió del homenatge dels candidats derrotats en les eleccions últimes.

Tal vegada aquesta protesta discreparà quelcom en el ambient de bojeria que sembla haverse despertat en quicuna part de la opinió, omplena de joia per la solució donada a la última crisi, com si resolta aquesta, quedessin solucionats els profons problemes plantejats que afecten la vida de la nació.

Una volta más sembla que's republicans siguem els eterns protestaris. L'unió que avui comensem a portar a cap les esquerres, té una finalitat molt més gran i trascendental, que la del logro del major o menor nombre d'actes.

Peguem una lleugera milada—continua dient—sobre les eleccions passa-

des i sens deixar de regoneixre que tingue importància capitalíssima'l factor dineri, hem de convenir que totes les classes neutres i molts que no estan conformes amb els procediments de govern empleats per quicun dels que apoen la monarquia, s'han agrupat per a la defensa de les candidatures monàrquiques devant la por de quel' triomf de les esquerres determinés en el país una fonda transformació per medis revolucionaris. No té altra explicació aquí a Catalunya'l triomf de la Lliga per l'aument de sufragis.

El Govern actual, per la seva heterogenitat, no pot resoldre; està incapacitat per a abordar problemes tan urgents i amb caràcter tan agut, com son els problemes militars, l'internacional, l'econòmic i'l de la autonomia de Catalunya.

La monarquia no ha fet més que ajuntar a tots els homes que havien passat ja per la governació de l'Estat, sens tindre en compte la capacitat dels mateixos. Ha format una unió d'hommes fracaçats, gastats, com a governants, que no son altres que's culpables de la situació en que's trova Espanya. Diu un refrà que «a canones bons, Cabildo dolent». Si formant un tot amb homes perfectes, el conjunt és dolent, ¿com és possible que s'obri'l miracol de que amb homes dolents surti un conjunt bon? (Ovació.)

¿Poden ésser aquests homes l'esperança del poble? No. El poble té dret a exigir vagin al Poder homes capacitats que tingan solucions per a tots aquets problemes.

La constitució d'aquest gabinet, dit nacional, és una paradoxa.

El conflicte militar ha vingut perturbant a Espanya des del 1.er de Juny. Fa quicuns mesos —diu— se havia agravat, degut a haver-se deixat portar les Junes de Defensa per un home tan ambiciós com La Cierva; i era necessari estirpar-lo d'arrèl.

El mateix Maura deia, després dels fets del 1.er de Juny, que existia en la política espanyola un dilema: o que's militars se sometessin, regoneixent la hegemonia civil o que gobernassin ells. ¿S'ha seguit en aquesta crisi cap de les dues solucions per ell presentades? Sembla que s'ha restablert quelcom la supremacia del poder civil, en el seu fet d'haver sigut eliminat La Cierva; emprò no n'hi ha prou, s'ha de afirmar en papers i amb actes.

El senyor Cambó deia ans de la crisi que era necessari publicar un R. D. de rogan el de les reformes militars per a donar una satisfacció al Parlament. El senyor Cambó forma part del gabinet actual i fins avui continua amb peu el decret de dites reformes i si no fos això prou, està anunciat que el primer acte del gabinet actual serà presentar a les Corts el projecte de reformes militars.

El senyor Maura i el senyor Cambó no han fet més que recullir la herència nefasta del senyor La Cierva. (Fortí ovació que dura llarga estona.)

El Govern actual és de poca durada, pujar la divergència de criteri dels que's composen, en lo que's refereix als problemes vitals de la nació, el farà insostenible.

Altres dels problemes vius d'Espanya, continua l'orador, es l'internacional, quina solució no pot demorar-se ni un moment, si no's vol siga decreta la ruïna de la nostra terra.

Sabuda es per tothom la nota que publicà'l comte de Romanones al deixar el govern en anteriors etapes i grabades en el fons de tot bon espanyol estan les paraules pronunciades per el senyor Maura en el mitin donat fa un any en la piazza de toros de Madrid, en les que afirmá, sense ruborizar-se, que els torpedeixos de barcos espanyols, ençar que fossin en aigües jurisdiccionals, no constitueixen agravis per la nostra patria. Jo pregunto, ¿quina actuació seguirà l'actual gabinet, formant part d'ells elements tan distanciats en aquesta qüestió, com el senyor Maura i el comte de Romanones?

Es refereix seguidament al problema econòmic i pregunta com es possible poguen conciliar-se el senyor Alba, implantador en anteriors etapes de certes reformes, quicunes dolentes i altres de profit per a l'país, com la llei, gravant els beneficis extraordinaris de guerra i els seus impugnadors i obstrucciónistes que's feren fracaçar, els regionalistes, dirigits per el senyor Cambó. ¿Quina serà —diu— la política econòmica a seguir per el present Govern? ¿Predominarà'l criteri del prime o del segon?

Respecte al de la autonomia de Catalunya, pocs anys de jurar el càrrec de ministre, Cambó s'havia negat a col·laborar amb Maura per discrepàncies en aquesta qüestió. ¿Quina solució, pregunto jo, —diu—, serà la donada al problema citat?

L'obra del Govern té que ésser, dut a les contradiccions existents, nula.

El Govern aquest les esquerres no'l consideren més que com una junta de defensa de la monarquia. Els homes que's formen, prescindint de les seves discrepàncies, s'han unit. Nosaltres tenim que fer igual, deixant, com ells, les diferències de criteri i de programa que'ns poden separar en l'ordre dels procediments. Han format el quadre per a la defensa. Formem-lo també nosaltres per a l'atac de la fortalesa de la monarquia, implantant la república. (Ovació pròlongadíssima.)

Jo, que no creia amb cap classe de unió, puix que comprenia que tenien que fer-se, com ja he dit avans, per quelcom més important i greu que'un senzill repart d'actes, crec en aquest moment que és necessària, conservant, emprò, la respectiva personalitat. El que així no ho fassi, és que no sent l'esperit de l'hora suprema per a Espanya. (Ovació.)

Les classes conservadores s'han unit, com ho feren a França ans de la Revolució i ho feren a Russià ans de canviar el règim imperialista.

Unim-se nosaltres en aquets moments de fonda perturbació, no deixant se arrastrar ni un sol moment per el pessimisme i estem disposats a defensar amb els nostres cors, bravos i mans la patria, que amenaça enrunar-se. Vivim en un moment en qu'es marca la fi d'una època i'l naixement de

una altra explendorosa enfront de la que desapareix; procurem que no ens agafí sens la preparació deguda. (Es-trepitosos aplaudiments fan no pugui ésser del tot enteses les últimes parades de l'home austèr del nacionalisme català.)

En Marcelí Domingo

La presència del fervent batallador republicà, martre de l'ideia, és rebuda amb clamorosos aplaudiments.

Els vives al defensor de la llibertat i de la democràcia duren llarga estona.

Per fi, pot dirigir la paraula al públic i diu lo següent:

L'acte que estem verificant avui és la ratificació entusiasta de laliança de les esquerres per a realitzar ben pròpita una obra revolucionària que transformi'l país.

No tan sols hem vingut a ratificar aquesta unió, sinó a enrobustir-la per a fer més eficaç la nostra obra. (Aplaudiments.)

Hem de crear en aquestes hores de enormes i ineludibles responsabilitats el compromís de no separar-nos i de arrostrar amb coratge totes les contrarietats quèns puguen ocurrir.

Des de'l dia en que varem sellar per primera vegada'l nostre sagrat pacte, han ocorregut fets trascendentals que no podem per menys que mencionar. Son aquells: les últimes eleccions i la constitució del Govern actual.

Les últimes eleccions han sigut per les esqueres una forta desil·lusió, un gran desengany. Ha sofrit una ferida mortal el sentiment democràtic del poble en els precisos moments en que se havia demostrat l'existència d'homes disposats al sacrifici i a la lluita en prò dels ideals de la redempció del poble. Han quedat sens poguer ostentat representació en el Congrés homes abnegats com en Melquiádez Alvarez i Lerroux, als prestigis del republicanisme espanyol.

El caciisme ha triomfat en tota la línia apoderant-se, més que mai, de les conciències espanyoles, empleant, com a medi persuasiu, el factor diners. (Grans aplaudiments).

No hem de desmai per la derrota soferta, encar que la desil·lusió siga gran, ja que, confiarem amb els vots del poble, puix tenim una gran fé amb el seu esperit de democràcia.

No tenim que separar-nos del poble. Ara mes que mai, es fa necessari que ens acostem més en aquest, alentant-lo amb la nostra paraula plena de veritat i amb les nostres obres.

Tenim que empêndre una forta campanya per a reconquistar-lo, unimòs amb llaços indisolubles que ens fassin més forts i obrint els nostres pits a la esperança de un bell i nou pervindre per la nostra terra. (Força i prollonga da ovació).

La constitució de l'actual Gobern no pot feno desistir dels nostres propòsits, ja que no podem refugir-nos de les responsabilitats que podien ser-nos exigides com homes públics que som.

El nou gabinet no ens allunya del poble: ens hi apropa per al contrari a passos agreditants.

No simbolisa el dit Gobern nacional la força, sino la debilitat de la Monarquia, doncs no bé a altra cosa que apuntalar-la, sen incapaç de resoldre els greus problemes que té'l pais plantejats. (Aplaudiments).

Si analisem els fets dels nous governants amb tota imparcialitat, tenim que reconeixè l'espantosa realitat de la seva última afirmació.

Si no Maura, els seus homes són els que han comès les majors immoralitats. Contra Maura fou feta la imponent i mai vista manifestació a Madrid. Maura es l'home de 1909. Maura va començar la campanya del Marroc, que tantes llàgrimes de sang costa a la nostra patria.

Cambó, el leader del regionalisme, representa la forsa parlamentaria contraria al beneficis i just impost de beneficis extraordinaris de guerra projectat per l'Alba i no l'aspiració de la Catalunya autònoma.

El ministeri d'Hisenda pública, té en el seu fron un conservador avui precisament què la realitat ens demos-

tra la necessitat de que sigan homes liberals de tendències socialistes, els que'l desempenyin.

Va en el ministeri de Marina el que ordenà'l fusellament dels sublevats del «Numancia» i al de Guerra'l causant de la represió dels sucesos d'Agost a Barcelona.

«Quina confiança poden inspirar-nos aquets homes? — pregunta l'orador — (Ovació del delirant).

Per altra part, el programa que es proposen desarollár, no conté més que la Reforma del Parlament, la militar, la concessió de l'amnistia i els presos. Problemes casi tots morts, que no donen cap ràpida solució a les necessitats de la vida nacional.

«A quin sector pot interesar la Reforma del Parlament?

«Es que es de trascendència gran aquesta reforma?

«Quedarà resolt el problema de les subsistències amb la seva aprovació?

«Resoldrà'l conflicte econòmic?

«Tindrà alguna més força la nostra autoritat en el estranger? (Grans aplaudiments).

No. Res d'això.

Maura es el de sempre: l'etern enamorat dels tràmits reglamentaris; el partidari més fervent dels munts de paper i del vell i arcaic procediment del expedienteix; el visionari que ateix les petites qüestions oficinesques que les a premia i urgents necessitats del poble, en una paraula, de tot lo superficial.

No son aquells que es proposa abordar d'el govern els problemes purament vitals de la nostra terra. Es necessari que ens preocupem, diu — de la qüestió dels transports, que exigeix més pronta solució, que les reformes del exercit.

El Govern ha deugt d'exigir a les empreses ferroviaries i a les grans companyies de navegació, cubreixen les necessitats del país, incitantse, en el cas de no volguer, o no pogué fer-ho, dels ferrocarrils i dels barcos. (Gran ovació).

Es necessari també, que es fes carrec dels diners que existeixen en el Banc, i no produueixen, sacrifican-los i dedicant-los a la realització d'obres de necessitat imperiosa, com han fet els Goborns de França, Anglaterra i els d'altres països. (Força aplaudiments).

Tenim que procurar sigan aminorades les ganancies dels acaparadors, per tots els medis imaginables.

Es d'absoluta precisió sigan preses totes les mides necessàries per a que no sigan torpedejats els nostres barcos sense respecte el pabelló nacional, procurant que la nostra sagrada flota no desapareixi, fent impossible'l comers de cabotatge i el d'altura i portant la fam i la miseria al nostre ja prou desgraciat país. (Aplaudiments).

Hi ha — diu — en el Govern qui va dir lo que es tenia que fer en aquest assumpte, «Per què no es fa?» (Ovació).

Te que preocupar de que desapareixi l'anormalitat de que sigan els pobres precisament els que tenen més carregades les contribucions, així com també sigan les terres impròductives, la major part de vegades, més gravades que les de producció exuberant. (Ovació).

Referent a la amnistia, — exposa — he de manifestar que no la volem ni com a gràcia ni com a concessió; no és un regalo: és de justícia.

L'amnistia té que otorgar-se perque així ho reclamen l'esperit del país i la opinió pública. (Prolongats aplaudiments.)

Sobre el problema de reformes militars — diu — he de manifestar qu'es cosa tan greu, que no's pot resoldre a espaldes del Parlament, com s'ha fet ara, mitjançant un decret que sintetitza una ofensa per al mateix i per al país.

El portar-lo al Parlament, l'actual Govern, sembla volguer significar que se aparta del mentat decret yetllan quelcom pels furs del parlament.

Les reformes militars no poden portar-se a cap sens ans implantar-ne de altres de més gran importància. Tenim que definir clarament quina és la situació del nostre país devan del estranger.

«Quins compromisos tenim contra-

re? Quines són les nostres aliàncies amb les demés nacions? Sols així es possible obrar amb conseqüència, i això es necessari siga explicat per el Govern, al país.

Si existeix algun pacte, si hi ha alguna aliança concertada i'l exercit té que intervindre en una campanya, les reformes concedides seràn escases. Si per lo contrari no te que intervindre hi aquestes sobre. (Gran ovació.)

Les forces del exercit tenen que respondre als nostres compromisos internacionals.

Es necessari, si aquestes reformes es porten a cap, implantar avans la reforma tributaria ja que no es equitatiu ni just, que les classes pobres sigan les que cubreixen els gastos amb noves gabeles i impostos. A Alemania els gastos militars eren coberts, ans de la guerra, amb el 1 per 100 sobre les rentes superiors a 1.000 marcs. Inglaterra cubria'l quantiosos presupost de marina, gravava la riquesa i França tingué que implantar, per la mateixa qüestió, durant el gabinet de Callaux la reforma de la renta.

El fracàs de La Cierva és també'l fracàs d'aquell que va autoritzar amb la seva firma'ss decrets, del tot absurdos, que varen apareixer en la *Gaceta*. Cierva, dictador, ha precipitat l'en-corratament del actual régim monàrquic. (Aplaudisos.)

Després del fracàs dels exercits professionals, es quan, tinguen una orientació clara internacional, discutirem lo que precisa fer sobre la qüestió militar. Fer-ho avants és contraproductiu. (Aplaudisos.)

El Govern nacional, ni per les seves obres, ni per els homes què'l constitueixen, pot solucionar els actuals conflictes. No respon més que a oligarquies vives i governarà poc.

Es necessari que activem la campanya que comensem avui i què's ho més d'esquerra recorrem la nostra patria de punta a punta, predicant les nostres doctrines i dient al poble que tinga fe en un pervindre esplendorós i amb la nostra capacitat per a governar. A més de disclits i entusiasme els portarem solucions que puguen ésser publicables en la *Gaceta*. (Aplaudisos.)

Ting — diu — el profon convinciment de què'l triomf no pot per menys que ésser nostre, de què vencerem a la monarquia i de que la forma de govern republicana regirà dintre poc temps en el nostre poble. (Delirant i prollonga da ovació).

Els republicans tenim que essent la esperança del nostre país, avui precisament que va acostant-se'l moment de la veritat. Es necessari que'l poble, al ésser arrivat aquet moment, ens vegi units i disposats a tot, per lo qu'es necessari empendre una forta i decidida campanya d'agitació.

Que'l poble respongui a ella, que nosaltres en els moments en què'l perill ens envolcalli, sabren corresponde cumplir amb el nostre deure (aplaudisos) que d'aquests dies. Per això la necessitat de crear l'actual Govern, quina actuació no podrà ésser ménys que trascendental.

Si la hipòtesis dita és realment certa i s'ha intentat formar un gabinet

nacional, per què no s'ha consultat, al formar-lo, als republicans, socialistes i reformistes?

Tenim que parlar clar; perque d'és ser cert, no tindran dret a demanar-nos la nostra colòaboració, conseill i pau els que'n la hora de les responsabilitats no han tingut la delicadesa de consultar-nos.

Si no té l'anterior hipòtesis visos de realitat, tenim, forçosament, que sentar-ne una altra: la de que no s'ha tractat més que de salvar la monarquia; sens tindre en compte que aquella no està en manera alguna ligada amb la salvació de la patria.

L'últim acte d'una alta personalitat renunciant a la governació de l'Estat, en cas de no ésser resolts amb promptitud els problemes nacionals, és completament revolucionari i haguera redundat en bé del país i no poden per menys que aplaudir-lo, ja que haguera sigut l'única acte bò realitzat durant la seva vida.

Es necessaria l'implantació del régime republicà. Emprò si la República ha d'esser una forma de Govern es necessari que tinga solucions per a resoldre'ss problemes materials i de consciència plantejats en la nostra terra. (Aplaudisos.)

Nosaltres estem dominats per el amor a las idees i aquets moviments han salvat als pobles. Vaig a extender en algunes consideracions:

«Quins compromisos tenim contra-

re? Quines són les nostres aliàncies amb les demés nacions? Sols així es possible obrar amb conseqüència, i això es necessari siga explicat per el Govern, al país.

Jo no recordo mai, a través de trenta anys de lluita política activa, primer en el periodisme i després com avui, en la tribuna, haber viscut moments tan difícils com el que hem presenciat amb motiu dels últims aconteixements.

Quedava als ben trovats en el actual régime, l'esperança d'un home que pugues donar la solució als problemes nacionals; aquest era'l factor representatiu de les dretes, en Maura. Durant les últimes crisis, va tindre medi de que la accompanyés, si no la colòbració, al menys la tolerància de les esquerres, recullin el Poder pera implantar altra vegada la soberània del poder civil, sobre'l militar. Pero el senyor Maura deixá d'esser una esperança del país, el dia en que per falta de voluntat cívica no tingué prou valor pera imposar-se estableix com a única condició per a encarregar-se del poder que li oferia el Rey, el que fos derogat el R. D. de les reformes militars. (Grans aplaudiments.)

Maura ha pujat al Govern acompañat per aquells homes que ell mateix va injuriar i vilipendià, acusant-los de solidaritat amb les esquerres, de furrials que acabaven amb l'hisenda nacional i negant-los-hi tota classe d'autoritat.

Amb ells escala el poder el senyor Maura i els hi diu, en les seves primeres paraules, collaboradors glòriosos.

No pot caure més baix aquest home, compendi de totes les rectificacions, que'n el pinacle de la seva vida no ha sapigut respectar-se, ni respectar l'història. (Aplaudiments.)

Es necessari explicar la constitució d'aquest Govern que s'ha format de concentració, i dues son les hipòtesis que poden sentar-se amb més visos de realitat.

Ha vingut rodant fins a nosaltres la notícia de que se havia format aquest Gabinet integrat per personalitats capacitades i d'altura, segons diuen ells, en presència d'un serio conflicte internacional. Es susurra la nova desagradable de que l'embaixador alemany a Espanya, príncep de Ratibor, tingué'l cinisme d'amenaçar al propi monarca amb la declaració de guerra, si arribaven a realitzar-se els tractats de comerç, i sembla confirmar-la, donant-li veritat, els insitents torpedos d'aquests dies. Per això la necessitat de crear l'actual Govern, quina actuació no podrà ésser ménys que trascendental.

Si la hipòtesis dita és realment certa i s'ha intentat formar un gabinet nacional, per què no s'ha consultat, al formar-lo, als republicans, socialistes i reformistes?

Tenim que parlar clar; perque d'és ser cert, no tindran dret a demanar-nos la nostra colòaboració, conseill i pau els que'n la hora de les responsabilitats no han tingut la delicadesa de consultar-nos.

Si no té l'anterior hipòtesis visos de realitat, tenim, forçosament, que sentar-ne una altra: la de que no s'ha tractat més que de salvar la monarquia; sens tindre en compte que aquella no està en manera alguna ligada amb la salvació de la patria.

L'últim acte d'una alta personalitat renunciant a la governació de l'Estat, en cas de no ésser resolts amb promptitud els problemes nacionals, és completament revolucionari i haguera redundat en bé del país i no poden per menys que aplaudir-lo, ja que haguera sigut l'única acte bò realitzat durant la seva vida.

Es necessaria l'implantació del régime republicà. Emprò si la República ha d'esser una forma de Govern es necessari que tinga solucions per a resoldre'ss problemes materials i de consciència plantejats en la nostra terra. (Aplaudisos.)

Nosaltres estem dominats per el amor a las idees i aquets moviments han salvat als pobles. Vaig a extender en algunes consideracions:

L'home es l'idea. La relació del home amb la terra en el treball, emprò si aquell nos desenvolupa en un ambient de justicia, degenera a la esclavitud.

Lo mateix sol ocurrir amb l'amor que moltes vegades sol degenerar amb caritat.

I la caritat no es precisament la fraternitat humana, sinó el seguir que concerten per a'l manteniment del ordre públic els poderosos, els que donen quelcom de lo molt que's hi sobra, 'ls que careixen de lo mes indispensable per a la vida.

Si la República, convicció dels nostres ideals democràtics, ha d'esser quelcom més que la satisfacció de la conquista del Poder, deuen buscar-se solucions en aquest problema de justicia humana.

Nosaltres no podem procedir per odi a les persones, sino per amor a les ideas.

Aquí tenim el exemple del Japó, que es va aixecar del salvatge me a una forma de civilització mes amb consonància amb el temps i el de Italia, que va veure realitzats els seus desitjos d'unitat nacional, acaban amb les petites repúbliques i ducats.

No desesperem de l'apatia del nostre país, ni de la seva postració. Espanya, devant d'aquests exemples, sabrà realitzar els nostres propòsits. Per quel

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El mes RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excelencia

Es necessari que cada ú reconeixi la seva responsabilitat i cargui amb ella.

L'exèrcit té que organitzar-se baix la base, com ja he dit, de justícia, emprò tenint en compte'l factor internacional i l'econòmic.

Jo, Govern, dislo l'exèrcit, per la mateixa estimació que li ting, ja que no desitjo torni aquella època en que per totes parts sentiem aquell mot vergonyós de *que baile!* Llicencio les tropes i formo solsament quadros orgànics que puguen ésser nutritis, en època de perill, per voluntaris.

I per si algú pogués objectar que, portant a cap el llicenciamiento, la oficialitat gravaria, sens utilitat el presupost de l'Estat, afirmaré que no.

Quan la hora de la pau arriu, quedarà per a sempre descartada la necessitat dels exèrcits permanents.

Si així és, jo creo que la oficialitat podria molt bé dedicar la seva aptitud a inventariar la riquesa nacional, intervenint en els treballs de la formació del catastro, puix així quedaria resolt el conflicte de que moltes vegades, per falça evaluació, pesen els tributs sobre petits contribuents.

Es fá doncs indispensable l'obra del catastro ja que sense la seva reforma no hem podem implantar d'altres.

La grandesa d'Alemanya a rès es deu més que al catastro.

Allí per una senzilla cedula endosa da te moviment la propietat.

Aquesta ha sigut la manera de facilitar el crèdit, base fonamental de la riquesa Alemana i de la resistència econòmica davant l'actual catàstrofe.

Tindriem que aprofitar l'activitat, el patriotisme i l'entusiasme del exèrcit en aquest aspecte de la vida nacional i allevons la oficialitat podria considerar-se vencedora de la més gran batalla guanyant-se l'apreci i l'estimació, amb justicia, del agricultor que es veuria lliure gracies a ell de les urpes del caciquisme i de la ignorància i de la usura.

Permateume també que apunti una altra solució per a redimir l'actual decaiment de l'Estat i que's manifesta per la emigració del bras productor.

Aquesta es refereix al sacerdot rural. Es necessari que l'Estat secularisi

l'Iglesia. En tant això arriba, deu obligar-se en aquets a estudiar, en els Seminaris, economia política, agricultura i sociologia, per a que puguen esser aprofitats per a propagar la rebeldia contra la injustícia social. (Gran oació). Això no estorba per res la separació de l'Iglesia de l'Estat.

A França els sacerdots no han perdut la seva influència i ja que hem de reconeixre que es difícil la seva desaparició, debém transformar-la, de la mateixa manera que la ciència transforma la dinamita, que tan serveix per a el crim i per a destruir, com per a edificar: com l'aigua que anega's camps i sabiament escampada, fortifica la terra; com l'electricitat que destrueix les cullites i per la ciència es transforma en llum i forsa.

En un pervindre pròxim, el fracàs d'aquest Gobern posarà'l poder en les nostres mans, per lo tan hem de procurar preparar-nos per a resoldre tots aquets problemes.

Ens trovarem amb el de transports, que es mes greu que el de les subsistències, doncs aquet no existiria sens el primer.

Es necessari incautar-nos de tots els ferrocarrils i els barcos, ja que es pot viure en un poble per algun temps sens industria, empren no sens transports que son els que porten l'excés de producció de unes províncies a les altres. (Aplausos.)

Parla del problema miner i diu que no es pot resoldre satisfactoriament, perquè per a cabar amb els privilegis, es necessari acabar amb la monarquia, doncs el mateix govern es la trava que impideix enderrocar els interessos creats.

L'Estat té obligació d'incautar-se de les mines i evitar que l'obrer tinga que emigrar mentres mira com se enriqueix el propietari que ni tan sisqueria li dona una petita participació. (Avació).

Lo primer que necessita un país per transformar-se es pau i ordre i no pot haber-hi una cosa ni altre, mentres no hi haig un tros de pà al rebo, per a avui y demà.

Es necessari dignificar el treball i per això és convenient expropiar les

terres incultes que sols serveixen de recreo per a ls proprietaris, mitjansant cèdules garantitzades per l'Estat. Oació delirant.)

Es necessari en aquestes circumstancies, sumament greus, l'establir una unió de tots els homes d'esquerra, en la que hi entrin els eters protestataris: els anarquistes i sindicalistes, plantejant-los-hi la següent dijuntiva: si preferireixen la tirània monàrquica o un règim que deixi més llibertat a les seves idees. (Aplausos.)

Es necessari que l'acte que realitzem avui no siga sols negatiu, sino el primer d'una campanya d'affirmació que continuarem amb aquella fortalexa de ànim del que compleix amb el seu deure, per tota Espanya, fins a aixecar la dormida conciència nacional.

Que importa que en el Congrés no hi tinguen els principals representants. Ne hi tenim encare alguns i basta que cada un de ells compleixi amb el seu deure, que fasi quelcom viu. A fora quedem per el dia que siguin necessaris els quadros orgànics.

Els polítics monàrquics no tenen, com ja he dit, prestigi, autoritat, ni capacitat per a solucionar els problemes vitals. Falten homens nous que portin en el seu cervell les solucions desitjades. La nostra tribuna està sempre disposada a acollirlos.

Grandiosa ovació que dura llarga estona, corona'l discurs del grant parlamentari. Els vives i ls aplausos se succeeixen, per fi es renova'l silenci i'l president de l'acte el dona per acabat.

Es la una i mitja.

La adhesió dels quatre Il·lustres presitaris de Cartagena

Cartagena, 17-8-1918

Sr. D. Luis Companys.

Nuestro querido amigo: Con mucho gusto hemos recibido la noticia del acto de reafirmación de alianza entre las izquierdas y de protesta por los atropellos de las pasadas elecciones que ustedes preparan. Creemos que esa alianza es cada día más necesaria y que los lazos de solidaridad entre los elementos de las izquierdas políticas,

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la Casa C. Haupold a base de polisulfur amb notable estalvi sobre el sofre en pols.

La Escola de Viticultura y Enologia de Reus
el recomana per a combatre la malura de les vinyes.

Agent: **Sebastià Mirò**, Tamarit, 99. — BARCELONA
Teléfon A. 5.371

deben ser cada vez más firmes, como condició esencial del triunfo de la lucha entablada. Lo que no podemos hacer es adherirnos públicamente a ese acto, porque nos está expresamente prohibido, por el régimen de prisión que pesa sobre nosotros. Esta prohibición nos obliga tanto más, cuanto que, cualquier instrucción de ella, no se traduciría en un perjuicio para nosotros, sino para las personas que tienen a su cargo velar por el cumplimiento de la condena que nos ha sido impuesta.

Como, por otra parte, no es posible aceptar el uso de una cierta libertad de expresión, condicionada y limitada que desfiguraría o atenuaría por lo menos, nuestras propias ideas y sentimientos, comprenderá usted que no hay otro partido que tomar que el de atenerse a la privación de libertad a que por la fuerza estamos sometidos, hasta que recabemos por completo el uso de nuestros derechos de ciudadanos.

Hemos recibido también la circular de la comisión organizadora y, como entre los firmantes figura usted, les agradeceremos que consideren esta carta como respuesta a la circular misma y, con nuestros mayores deseos de libertad para nosotros y para nuestro país, les enviamos nuestro más cordial abrazo.

Julian Besteiro, Francisco Largo Caballero, Andres Saborit, Daniel Anguiano.

En Marcelí Domingo portà de Madrid l'adhesió del diputat per el distric-

te de Gandesa en Macià Mallol, que's veig impossibilitat d'assistir a l'acte.

Envia carta d'adhesió el senador per Tarragona J. Pic i Pon.

També se adheriren al acte gran nombre d'entitats de la província i el resto de Catalunya, que no publiquem per manca d'espai.

◆ ◆ ◆

Gloses

XIV

La pregunta
a l'home d'ordre

A l'home d'ordre, qui diu trovar tan bé que Largo Caballero purgui en un presiri l'haver anat devant de l'agitació del Poble, pertorbant la pau del país.

Dieu-me si trovèu bé que al pertorbador de la pau del país, el suscitador del conflicte de Correus i Telègrafs que venim d'atravessar i que alterà la vida normal del Poble posant-lo en perill, se'l deixi tranquil en les seues propietats i no purgui en un presiri molt majorment co que diu que purga en Largo Caballero.

W.

American Gentleman & Ladies Tailor
ASTRERIA DE
- Josep Rovira Cardona -
SANT AGUSTÍ, 13 — TARRAGONA

Aquesta casa reb constantment les millors telles i figurins de la moda, garantitzant el tall i confecció tant per a senyores com per a homes.
Compleix assortit de genres del país i estrangers a propòsit per a totes estacions. - Primera casa a Tarragona pel seu esmerat tall i confecció. ELS LA CASA QUE SERVEIX MILLOR I MES ECONOMIC

Fàbregas i Recasens
Banquers
Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

BAR-NIN
LA BATERIA
Antic establiment, el més acreditat, tant per la pureza de ses licors, vins i refrescos, com per la llimpiesa i esmero amb que se serveixen.
Begudes del país i estrangeres : Surtidissim buffet : Escullit i extens repertori de piano elèctric
Tot instalat a la moderna
JOSEP NIN — RAMBLA SANT JOAN, 39
TELÉFON, 273 — TARRAGONA

GRAN TALLER FOTOGRÀFIC

DE
M. MARSAL
: RETRATS : TARJES POSTALS :
REPRODUCCIONS : AMPLIACIONS EN
NEGRE I COLORS PER PROCEDIMENTS
INALTERABLES

Rambla Castellar, 36 -Tarragona

CLÍNICA VETERINARIA
I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

— DE —

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTROS, 3
TARRAGONA

CONFITERIA I COLMADO
"LA SARAH BERNHARD"

— DE —

LLUIS RIOLA

Capses per a bomboneria fina : Serveis per a bodes i lonxs

ESPECIALITAT EN NATILLA (CHANTILLY)

S. Agustí, 19 i August, 2 - Teléfon 195
TARRAGONA

Antiga Cerralleria de la:

Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei,
núms. 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den Pau Ruiz

Begudes del país i estrangeres : Surtidissim buffet : Escullit i extens repertori de piano elèctric
Tot instalat a la moderna

JOSEP NIN — RAMBLA SANT JOAN, 39
TELÉFON, 273 — TARRAGONA

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de tots classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 i 11-TARRAGONA

LÍNIA REGULAR =
DE GRANS VAPORS

Ibarra & C. (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadiz o Huelva, (segons convinga al interessat), Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quincenalment admet càrrega per a Motril.

Servei ràpid eventual per al Nord d'Espanya, amb escala als ports de Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant sols 14 dies en el viatge.

Se expedeix coneixement directe per a Luarca i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor Luarca n.º 3, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa Denain & d'Anzin.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya

PRÒXIMES SURTIDES

VAPOR "CABO SAN ANTONIO"

VAPOR "CORONA"

Per a més informes al Consignatari D. Marian Peres.-Reial, 32 - Teléfon, 45 - TARRAGONA

Per a Cete i Marsella

Vins i aperitius BATALLA, Societat Anònima

GRANS MAGAZENS
Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corbateria : Géneros de punt : Especialitat i grans existencies en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA

PREU FITXO

TELEFON 116

La Nación SOCIETAT ANÒNIMA
DE CUPONS

DOMICILI SOCIAL:

L'objecte d'aquesta Societat es facilitar l'estalvi gratuit a totes aquelles persones que efectuen les seves compres en els establiments que ostenten Cupons LA NACION. Per cada 25 céntims de gasto que's fassí, se'n dret a un cupó. Aquests cupons se van aferrant en les llibretes que a l'efecte faciliten els mateixos establiments i una volta plena, LA NACION abona al portador de la mateixa 5 pessetes en metàlic, una llibreta amb 24 cupons i un número per a un dels sortejos de tres regals que s'efectuen cada mes. Aquest regals son de un valor mínim de 250, 150 i 100 pites.

Establiments que regalan cupons LA NACION, a Tarragona:

COMESTIBLES: Guinea Espanyola, B. Misericòrdia, 4—D. Josep Llort, Unió, 12—D. Lluis Constantí, Merceria, 3.—LLETERIES: D. Josep Puig, August, 21.—CARNICERIES: D. Ross Rodríguez, Mercat Central, lloc núm. 18—D. Joan Bordas, Mercat Central, lloc núm. 9—D. Teresa Rodriguez (Serrallo).—D. Just Palacios, Mercat Central, lloc núm. 57.—D. B. N., Mercat del Port, lloc núm. 17.—SOMBRERERIA I GORRES: Don Ramón Alouguin, Unió, 20.—NOVETATS: D. Miquel Llauradó, Sant Agustí, 19.—PAPERERIA I EFECTES D'ESCRIPTORE: D. Agustí Perez, Comte de Rius, 26.—MERCEMARIA I PERFUMERIA: «Siempre barato», Comte de Rius, 26.—VINS I LICORS: D. Josep Martí, Unió, 21.—Josep Ríon, Baixada de la Pescateria, 13 (S'servei a domicili)—FOTOGRAFIA: Marsal, Rambla de Castellar, 36.—TOCINERIA: D. Josep Llort, Unió, 12.—PLANCHADO «HISPANIA», Carrer Apodaca, 9 i Nova de S. Pau, 4.—TINTORERIA TREU-TAQUES: «La Reusense», Baixada de la Pescateria 21.

Avans de comprar cap

trajo FICSEU-VOS en els APARADORS de la

ASTRERIA

Francesc Gabriel

TRAJOS A MIDA

40 pessetes

14, Plaça de la Font, 14

Hotel

Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilà Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demanèulo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCATS)

EL BRAGUER ARTICULAR REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i modern per a la retenció i curació de les hernies per cròniques i rebels que s'agrin.

Grans existències de BRAGUETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

Casa Montserrat

UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL
— DE —

Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampany i tota classe de comestibles.

Unió, 28 : TARRAGONA

TELEFON 245

Instalacions

— DE —

Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres — Telèfons

Material Elèctric

Antón Montesinos

ADOLACA, 27

TELÉFON 324

TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop

Accesoris i peus soltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Despatx i Exposició: Maslen 1 C.

Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage

TARRAGONA

Casa Llitteras

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torrefigació Maria

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TELÉFON 241

TARRAGONA

Societat de socors mutuials
TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort

Inscripta en el Govern civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:

Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7—TARRAGONA

Menjadors del Jardí de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 150 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedanç per temporades a preus convencionals.

Habitacions amb llum elèctrica

CLÍNICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i analisis, micro-químic d'orina, productes patològics. Sero Reacció de Wassermann, Aplicació del 506.

BAIX LA DIRECCIÓN DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melé de les Cases de Socors de Barcelona.

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obres, de 7 i mitja a 8 i mitja.

Per a les pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entre-sol. — TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)
Suc de raïms sense alcool

The Grape, Juice C. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic
Un excelent refresc
El millor aliment en les malalties i convalescència

Se ven per tot arreu

Sastrería Novitat
= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versalles Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços
Explendit servei de Restaurant:

Piano elèctric - Overt dia i nit
Rambla S. Joan, 1º 49

Telefon, 242
Tarragona

Per a bons EMBUTITS
— de — totes menes — a la —

TOCINERIA
— de —

Antoni Ventura
URIÓ, 11

Tarragona

PAPERERIA
I EFECTES D'ESCRITORI
DE

Joan M. Piñol

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamanys: Escribantes: Plums Sillogràfiques: Pesa-cartes: Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat

Postals de totes menes i àlbums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Unió, 1 - Tarragona